

Važnost kulturnih manifestacija u kreiranju turističke ponude na primjeru grada Poreča

Ferenac, Mateo

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Tourism and Hospitality Management / Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:191:885010>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-16**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Tourism and Hospitality Management - Repository of students works of the Faculty of Tourism and Hospitality Management](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Prijediplomski sveučilišni studij

Menadžment u turizmu

MATEO FERENAC

**Važnost kulturnih manifestacija u kreiranju turističke ponude na
primjeru grada Poreča**

**The importance of cultural manifestations in creating tourism
offer on the example of the city of Poreč**

ZAVRŠNI RAD

Opatija, 2023.

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Prijediplomski sveučilišni studij

Menadžment u turizmu

**Važnost kulturnih manifestacija u kreiranju turističke ponude na
primjeru grada Poreča**

**The importance of cultural manifestations in creating a tourism
offer on the example of the city of Poreč**

ZAVRŠNI RAD

Kolegij: Menadžment institucija kulture i umjetnosti

Mentor: doc. dr. sc. Jelena Đurkin Badurina

Student: Mateo Ferenac

Matični broj: PS24760

Opatija, rujan 2023.

Sadržaj

SAŽETAK	I
UVOD.....	1
1. ZNAČAJ KULTURNIH MANIFESTACIJA U FUNKCIJI RAZVOJA TURISTIČKE PONUDE	3
1.1. Teorijske odrednice manifestacija.....	3
1.2. Klasifikacija manifestacija.....	5
1.2.1. Festivali	6
1.2.2. Događaji – eventi	7
1.3. Specifičnosti kulturnih manifestacija	9
2. TURISTIČKA OBILJEŽJA I PONUDA GRADA POREČA.....	11
2.1. Društvene i ekonomske odrednice Grada Poreča.....	11
2.2. Turistički resursi i atrakcije Poreča	14
2.3. Kvalitativna analiza turizma Poreča.....	17
2.4. Kvantitativna analiza turizma Poreča.....	18
3. KULTURNE MANIFESATCIJE U POREČU U FUNKCIJI UNAPREĐENJA TURISTIČKE PONUDE.....	20
3.1. Pregled i analiza kulturnih manifestacija grada Poreča.....	20
3.2. Empirijsko istraživanje – grupni intervju posjetitelja kulturnih manifestacija Grada Poreča	22
3.2.1. Opis uzorka.....	23
3.2.2. Metodologija istraživanja	23
3.2.3. Prikaz rezultata istraživanja	24
3.3. Prijedlozi za unapređenje kulturnih manifestacija u Poreču.....	30
ZAKLJUČAK	32
LITERATURA.....	34
POPIS TABLICA.....	36
POPIS SLIKA	37
POPIS GRAFIKONA.....	38

SVEUČILIŠTE U RIJECI UNIVERSITY OF RIJEKA

FAKULTET ZA MENADŽMENT U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU

FACULTY OF TOURISM AND HOSPITALITY MANAGEMENT

OPATIJA, HRVATSKA CROATIA

IZJAVA STUDENTA - AUTORA

O JAVNOJ OBJAVI OBRANJENOG ZAVRŠNOG RADA

Mateo Ferenac
(ime i prezime studenta)

24760,
(Matični broj studenta)

Izjavljujem da kao student - autor Završnog rada dozvoljavam Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci da ga trajno javno objavi i besplatno učini dostupnim javnosti u cjelovitom tekstu u mrežnom digitalnom repozitoriju Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci.

U svrhu podržavanja **otvorenog** pristupa *završnim / diplomskim / doktorskim* radovima trajno objavljenim u javno dostupnom digitalnom repozitoriju Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Sveučilišta u Rijeci, ovom izjavom dajem neisključivo imovinsko pravo iskorištavanja bez sadržajnog, vremenskog i prostornog mog Završnog rada kao autorskog djela pod uvjetima *Creative Commons* licencije **CC BY** Imenovanje, prema opisu dostupnom na <http://creativecommons.org/licenses/>.

Opatija, 10.9.2023.

Student - autor:

SAŽETAK

Danas je sve veći broj događanja usmjerenih na podizanje kulturne svijesti, kao i interakciju između lokalne zajednice i turista. Takvi događaji uključuju posebne večeri, koncerte ili druge vrste nastupa posvećenih ljudima s posebnim potrebama koje naglašavaju različitost među ljudima. Poreč predstavlja istarsku metropolu turizma jer je grad brojanih kulturno - historijskih spomenika, uređene hortikulture i čistoće, brojnih smještajnih kapaciteta i obilja ugostiteljsko – turističke ponude. Grad posjeduje snažnu hotelijersku infrastrukturu, a prisutna je i turistička orijentacija lokalnih poduzetnika i stanovnika, kojima je turizam glavni izvor prihoda. Poreč ima brojna ekološka priznanja kao grad koji je turistički i ekološki osviješten, a ista dolaze od inozemnih gostiju, kao i od službenih turističkih tijela. Poreč ima obilje kulturnih manifestacija u disperziji kulturnih područja koja obuhvaćaju ples, glazbu, film, folklor, tradiciju, likovnu i književnu umjetnost. Posjećenost ovih manifestacija dominira najviše ljeti i to od strane domicilnog stanovništva koji su upoznati s njima, dok inozemni gosti posjećuju kulturne manifestacije u Poreču tijekom dužeg boravka u gradu, dio cjelokupne turističke ponude. Atraktivnost i prepoznatljivost porečkih kulturnih manifestacija je osrednja i nije dominantan razlog i motiv dolazaka turista, već su isti orijentirani primarno na boravak u Poreču kao ljetnoj obalnoj destinaciji.

Ključne riječi: kultura; manifestacije; turizam; Poreč; turistička ponuda

UVOD

Festivali i kulturna događanja pružaju lokalizirane metrike o vrijednosti festivala i kulturnih događanja kojima se doprinosi razvoju turističke ponude destinacije. Kulturna manifestacija predstavlja značajan događaj koji se fokusira na temu i može trajati satima do nekoliko tjedana.

Kultura i kreativnost od vitalne su važnosti za unapređenje i promociju turističke ponude. Ljudima su potrebni trenuci da se povežu, udruže, razumiju jedni druge i zamisle bolju budućnost. Glazba, umjetnost, književnost, kino, ples i mnogi drugi oblici kulturnog i kreativnog izražavanja pokreću zamah koji nam je potreban da prevladamo izazove s kojima se suočavamo. Istodobno, kreativna ekonomija jedna je od najbrže rastućih industrija u svijetu, koja omogućuje dostojanstven rad, posebno za žene, mlade i ranjive skupine.

Kulturni događaji igraju važnu ulogu u turističkom razvoju te doprinose obogaćivanju turističke ponude jer su primarno orijentirani na privlačenje kulturnih turista. Usprkos individualnim posebnostima i različitostima sudionika jačaju kulturna događanja jedinstvo članova grupe. Razvijaju vještine suradnje i dijaloga. Danas je sve veći broj događanja usmjerenih na podizanje kulturne svijesti, kao i interakciju između lokalne zajednice i turista. Većina događaja ima pozitivan psihološki učinak na društvo. Oni mogu služiti za formiranje određenih pogleda, raspoloženja i razmišljanja među narodom. Takvi događaji uključuju posebne večeri, koncerte ili druge vrste nastupa posvećenih ljudima s posebnim interesima koje naglašavaju različitost među ljudima.

Poreč predstavlja istarsku metropolu turizma jer je grad brojnih kulturno - povijesnih spomenika, uređene hortikulture i čistoće, brojnih smještajnih kapaciteta i obilja ugostiteljsko – turističke ponude. Najčešća je destinacija inozemnih turista u posjeti Hrvatske, jer je međunarodno prepoznat kao grad bogate turističke tradicije. Grad posjeduje snažnu hotelijersku infrastrukturu, a prisutna je i turistička orijentacija lokalnih poduzetnika i stanovnika, kojima je turizam glavni izvor prihoda. Poreč ima brojna ekološka priznanja kao grad koji je turistički i ekološki osviješten, a ista dolaze od inozemnih gostiju, kao i od službenih turističkih tijela.

Cilj završnog rada jest prikazati značaj i ulogu kulturnih manifestacija u promociji turističke ponude grada Poreča, gdje će se primarno obraditi ovaj cilj kroz teorijske odrednice uloge kulturnih manifestacija, analizu turističkih pokazatelja Poreča te značaj kulturnih manifestacija Poreča u njegovu turizmu. Svrha je rada ukazati na aktualna ograničenja u implementaciji kulturnih manifestacija u Poreču te staviti naglasak na smjernice za njihovo unapređenje.

Struktura rada podijeljena je na pet poglavlja. U uvodu je dana uvodna riječ teme, cilj i svrha rada, struktura rada te znanstvene metode. Drugo poglavlje opisuje teorijske odrednice manifestacija, klasifikaciju manifestacija na festivale te događaje te specifičnosti kulturnih manifestacija. U trećem poglavlju bit će riječi o turističkim obilježjima grada Poreča, njegovim turističkim atrakcijama te kvalitativnoj i kvantitativnoj analizi turizma Poreča. Četvrto poglavlje prikazuje kulturne manifestacije u Poreču u funkciji napretka njegove turističke ponude sa analizom stanja kulturnih manifestacija, provedbom empirijskog istraživanja - grupnog intervjua posjetitelja kulturnih manifestacija te sa prijedlozima za unapređenje kulturnih manifestacija u Poreču. U zaključku je dana završna misao autora o istraženoj temi.

U završnom radu su, u različitim kombinacijama, korištene sljedeće znanstvene metode: metoda deskripcije, metoda kompilacije, metoda generalizacije i apstrakcije, metoda ukazivanja na prednosti i nedostatke, induktivna i deduktivna metoda te metode analize i sinteze, koje se sve zajedno prožimaju kroz čitav završni rad.

1. ZNAČAJ KULTURNIH MANIFESTACIJA U FUNKCIJI RAZVOJA TURISTIČKE PONUDE

Kulturne manifestacije su važne za širenje opsega turističke ponude neke destinacije. Osim što privlače određeni segment turista, kulturne turiste, one imaju ulogu u turističkoj ponudi destinacije jer promoviraju njezine običaje, kulturu, tradicionalne vrijednosti i specifična obilježja lokalne zajednice koja živi u destinaciji. Stoga će se u ovom poglavlju objasniti teorijske odrednice manifestacija, klasifikaciju manifestacija na festivale te događaje te specifičnosti kulturnih manifestacija.

1.1. Teorijske odrednice manifestacija

Kultura je krvotok živog društva, izražena u mnogim načinima na koje pričamo svoje priče, slavimo, prisjećamo se prošlosti, zabavljamo se i zamišljamo budućnost. Osim svoje intrinzične vrijednosti, kultura pruža važne društvene i ekonomske koristi. S poboljšanim učenjem i zdravljem, povećanom tolerancijom i prilikama za druženje s drugima, kultura poboljšava našu kvalitetu života i povećava opću dobrobit pojedinaca i zajednica.

Sudjelovanje u kulturnim manifestacijama može koristiti pojedincima na mnogo različitih načina, od kojih su neki duboko osobni. Oni su izvor užitka i čuđenja i mogu pružiti emocionalno i intelektualno dirljiva iskustva, bila ona ugodna ili uznemirujuća, koja potiču slavlje ili kontemplaciju. Kulturne manifestacije su sredstvo za izražavanje kreativnosti, stvaranje individualnog identiteta i jačanje ili očuvanje osjećaja zajednice za mjesto (Carlsen i Taylor, 2003.). Takve manifestacije pružaju kulturna iskustva su prilike za slobodno vrijeme, zabavu, učenje i razmjenu iskustava s drugima. F Od muzeja preko kazališta do plesnih studija do javnih knjižnica, kultura spaja ljude.

Kulturna događanja, povezana s različitim područjima kulture (ples, glazba, drama, umjetnost, čitanje beletristike, crtanje, i kiparstvo) temelje se na kreativnim vještinama osobe. Na improviziran način otkrivaju kulturnu baštinu i daruju prilika za otkrivanje i razvoj resursa i potencijala u ljudskom biću (Carlsen i Taylor, 2003.). Kulturni događaji igraju određenu ulogu u razvoju emocionalnog, kognitivnog, socijalnog razvoja pojedinca razvoj; usprkos

individualnim osobitostima i različitostima sudionika jačaju jedinstvo članovi grupe. Kulturna događanja pomažu u razvijanju vještina suradnje i komunikacije. Oni daju priliku za izražavanje emocija i obogaćivanje vlastitih društvenih iskustava što je preduvjet formiranje zaslužnih građana.

Prema riječima Miriana Donata Shertena, ekskluzivnost kulturnih događanja ogleda se u sljedećem (Pachkoria, 2008.):

1. Održava se kulturna baština
2. Događa se integracija osjećaja, ideja i njihova apstraktna demonstracija.
3. Provodi se usklađivanje pokreta, ritma, glasa i oblika.
4. S jedne strane harmonizacija pokreta i glasa, s druge strane harmonizacija mirnoće i nepomičnosti se odvija.
5. Usklađenost intenziteta i opuštenosti je ispunjena.
6. Završena je veza igara i obreda.
7. Spoj istine i bajke, činjenice, fantazije i sna je ispunjen.
8. Događa se integracija pojedinačnih i zajedničkih, društvenih interesa

Kulturni događaji sastavni su dio ljudi svih sposobnosti. Njegovi ciljevi su dobivanje informacija, razvoj odnosa, održavanje kulturne baštine, rehabilitacija i terapija, poticanje procesa inkluzivnih studija i obrazovanja.

Kulturne manifestacije pomažu u izgradnji društvenog kapitala, a on čini poveznice koje utječu na promociju turizma. Okupljajući ljude, kulturne aktivnosti kao što su festivali, sajmovi ili predavanja stvaraju društvenu solidarnost i koheziju, potičući društvenu uključenost, osnaživanje zajednice i izgradnju kapaciteta te jačajući povjerenje, građanski ponos i toleranciju (Pachkoria, 2008.). Društveni kapital stvoren kroz kulturu povećava se redovitim sudjelovanjem u kulturnim aktivnostima.

Kulturni angažman također igra ključnu ulogu u smanjenju siromaštva i strategijama za zajednice u opasnosti. Kultura je važna za vitalnost svih zajednica. Prednosti uključuju poboljšanu kvalitetu života lokalnog stanovništva, osjećaj ponosa, identifikaciju s prošlošću i osjećaj pripadnosti široj zajednici. Kultura pomaže gradovima da razviju uvjerljive gradske narative i prepoznatljive robne marke, s jedinstvenim prodajnim točkama za turiste i poslovne

ulagače. Kulturno bogati okruzi također povećavaju konkurentnost privlačenjem talenata i poduzeća. Kulturna baština također je čimbenik u ruralnom razvoju, podržavajući turizam, obnovu zajednice i očuvanje farmi.

1.2. Klasifikacija manifestacija

Kulturne manifestacije okupljaju posjetitelje na mnogo načina koji izražavaju njihove ideje, tradiciju i vrijednosti. Od prastarih obreda predanosti kao što su vjenčanja do suvremenih murala za promociju ponosa, suradnje u susjedstvu, umjetnost se bavi potrebom ljudi za zajednicom. Umjetnost se često povezuje u tim događajima. Općenito se kulturne manifestacije klasificiraju na sljedeći način (Bowdin i Allen 2006.):

- Ceremonije i proslave: Ceremonije su uobičajeni činovi ili događaji kojima se priznaju posebne posebne prigode kao što su vjenčanja, vjerski obredi i mature. Proslave su svečane, obično komemorativne, javne prilike, koje često uključuju umjetnost za pohvalu, čast ili obilježavanje posebnog događaja u životu osobe ili skupine.
- Rituali i obredi prijelaza: Rituali i obredi prijelaza bili su izvori mnogih specijaliziranih umjetničkih oblika. Ritual je utvrđeni oblik ili sustav obreda, vjerskih ili svjetovnih. Obredi prijelaza definiraju važne trenutke u univerzalnim fazama nečijeg prolaska kroz život. Obredi uključuju faze odvajanja, praga i reinkorporacije na novoj razini. Obred simbolizira napredak u životu definiran kulturom (tj. ceremonije punoljetstva, mature, rođendani, odlazak u mirovinu itd.) koji se može povezati s umjetnošću.
- Javna umjetnost: Javna umjetnost uključuje umjetnička djela i spomenike koji su lako dostupni javnosti. Ova umjetnost može funkcionirati kako bi uljepšala, obrazovala, utjecala ili slavila zajednice. Često je primarna želja da se umjetnost približi gledatelju. Mediji, mjerilo i okruženje mogu naglasiti namjeru umjetnosti, kao i utjecati na gledašite i sudjelovanje.
- Izvedbena umjetnost: Izvedbena umjetnost najčešće je kombinacija vizualne umjetnosti s dramskom umjetnošću, glazbom ili poezijom. Predstave se mogu odvijati u galerijama, javnim prostorima, prirodnim, urbanim ili kazališnim okruženjima. Ova umjetnička forma često kombinira tradicionalne i suvremene medije.
- Međusobno povezivanje umjetnosti: Umjetnost je na mnogo načina međusobno povezana u umjetničkim djelima i događajima, od ilustracija književnosti u knjigama

do međugre glazbe, čitanja i kostima općenito uključenih u proslave. Svakako, kazalište, film i video integriraju sve umjetnosti kao i mnogi svjetski rituali.

1.2.1. Festivali

Festivalske studije sada su etablirano akademsko polje u kojem se festivali često analiziraju u kontekstu kreiranja mjesta i marketinških strategija mjesta ili u smislu geopolitičkog kulturnog pozicioniranja (O'Grady, 2013.). Festivali se razlikuju po veličini, opsegu i zemljopisu. Iako mogu postojati dominantni pokretači – na primjer, u odnosu na ekonomski razvoj, socio-kulturnu koheziju ili političku svijest – festivali imaju višestruka značenja u odnosu na mjesta i prostore koje zauzimaju.

Festivali nude mogućnost empirijske leće za obogaćivanje našeg razumijevanja ovog pitanja. Pojam "festival" nije bez problema u smislu opsega i definicije. Festival je riječ kojom se može opisati sve, od geopolitičkih spektakala velikih razmjera poput 'The Festival of Britain' ili 'Expo 2010 Shanghai China' do tradicionalnih gozbi, narodnih običaja i posebnih dana s vjerskim ili društvenim podrijetlom, poput Božića ili Prvi maj (Getz 2010.). Festival se može odnositi na dan aktivnosti na otvorenom u jednom, vlažnom polju ili na 'Burning Man' gdje sudionici grade privremeni grad u pustinji Nevade, kao i na velegradske događaje poput Venecijanskog bijenala te filmskih festivala u Cannesu i Berlinu. Područje je poznato po svojoj višeznačnosti, promjenjivosti, prolaznosti i kratkotrajnosti. Međutim, općenito govoreći, smatra se da se „festival” razlikuje od drugih kulturnih programa po intenzitetu učestalosti događaja koji bi se smatrao neodrživim tijekom cijele godine, osobito kada se održava na nizu mjesta (Getz, 2010.).

Unutar nekih od ranijih diskursa o regeneraciji vođenoj kulturom, međusektorska uloga festivala primijećena je kao način na koji gradovi projiciraju živahnu metropolitansku atmosferu (Landry, 2000). Što se tiče urbane kulturne produkcije, Del Barrio je preporučio lokalnim donositeljima odluka da treba poticati festivale jer oni pružaju platforme u gradu za nova originalna djela. Festivali su međunarodni fenomen, kulturna praksa koja poprima pluralne oblike i izraze diljem svijeta. Studije festivala često se nalaze u sociologiji, antropologiji i drugoj literaturi kao društvenih praksi koje sačinjavaju smislene, čak oporbene, oblike ljudskog ponašanja. Getz (2010) smatra da je povijesno proučavanje festivala dobro

utemeljeno unutar ovih disciplina jer „festivali zauzimaju posebno mjesto u gotovo svim kulturama” (Getz 2010.). Oni pripadaju drevnoj ljudskoj kulturi kao fiksne točke oko kojih se strukturira vrijeme, ponašanje i potraga za zadovoljstvom. Identitet mjesta i vrednovanje mjesta koje daje festival su važni, ali isto tako i lokacije, prostori i mjesta budući da se koriste i potencijalno transformiraju festivalskim događanjima.

Kroz koncepte isprepletenosti i integrativnih mjesta, festivali pružaju mehanizme kroz koje se pluralna značenja baštine mogu izroniti na površinu i vrednovati u potrazi za održivijim urbanim transformacijama. Festivali se mogu proučavati s obzirom na njihova subjektivna i povijesna značenja mjesta i kulture, kao i njihov doprinos lokalnim gospodarstvima i turističkim strategijama. Festivali tako sugeriraju obećavajuće puteve za integraciju holističkih vrijednosti o kulturnoj baštini u razumijevanju kulturoloških vrijednosti festivala.

1.2.2. Događaji – eventi

Najpopularnije vrste turističkih događanja, bez obzira na vrstu turizma, dolaze u širokom rasponu uzbudljivih opcija. Razne vrste festivala i događaja oduvijek su postojale kao značajni dijelovi ljudskog društva. Zamišljeni su i kao oblici javnog izlaganja, građanskih obreda i kolektivnih proslava, što uključuje i određene turističke manifestacije. Moguće je razlikovati sljedeće četiri vrste (Getz, 2013.):

- Mega događaji - događaj koji ima utjecaja na ukupnu gospodarsku aktivnost zemlje domaćina, te je globalno medijski popraćen. U ekonomskom smislu, mega događaj se snažno odražava na turističku i gospodarsku infrastrukturu zemlje domaćina. Ovi događaji uglavnom su povezani sa sportskim događajima. Oni uključuju Olimpijske igre, Paraolimpijske igre, FIFA Svjetsko prvenstvo, IAAF Svjetsko prvenstvo i Svjetski sajmovi.
- Značajni događaji – događaj s prepoznatljivom kvalitetom programa. Značajni događaji toliko se poistovjećuju s duhom i dušom zajednice domaćina da postanu sinonim za ime mjesta i dobiju široko rasprostranjeno priznanje i svijest. Značajni događaji su posebni od važnosti i atraktivnosti kako za sudionike tako i za posjetitelje, privlače veliku pozornost javnosti, doprinose imidžu destinacije i održavaju i revitaliziraju tradiciju.

Klasični primjeri karakterističnih događaja su Karneval u Rijju, Tour de France, Oktoberfest u Münchenu i Wimbledon. Ti se događaji poistovjećuju sa samom suštinom ovih mjesta i njihovim građanima te donose ogromne turističke prihode kao i snažan osjećaj lokalnog ponosa i međunarodno priznanje.

- Glavni događaji – Veliki događaj je događaj velikih razmjera, s jakim interesom javnosti i pokrivenosti medija. Veliki događaji privlače veliki broj posjetitelja i pomažu organizatorima da postiču dobre ekonomske rezultate. U praksi upravljanja događanja, ti su događaji često sportski orijentirani, s međunarodnom reputacijom i definiranom strukturom natjecanja. Primjer je Glavna nagrada Formule 1.
- Lokalni događaji – događaj koji je namijenjen uglavnom lokalnoj publici i koji se održava prvenstveno zbog njihove društvene, zabavne i zabavne vrijednosti. Ovi događaji često proizvesti niz koristi, uključujući stvaranje ponosa u zajednici, jačanje osjećaja pripadnosti i stvaranje osjećaja mjesta. Oni mogu također pomagati u izlaganju ljudi novim idejama i iskustvima, ohrabruju sudjelovanje u sportskim i umjetničkim aktivnostima te poticanje tolerancije i raznolikosti.

Turizam događanja objedinjen je pod cjelokupnom funkcijom turizma i ne samo da daje veliki doprinos globalnom gospodarstvu, već je i polje proučavanja u kombinaciji s upravljanjem događanjima. Događaji mogu pomoći u poticanju domaćeg rasta. Uspješan događaj može pomoći u jačanju područja putem medijske izloženosti i, zauzvrat, privući buduće posjetitelje, osigurati lokalna radna mjesta i pomoći u stvaranju argumenta za poboljšanje lokalne infrastrukture. Prednosti koje događaji donose gospodarstvu zemlje su razlog zašto su mnoge turističke zajednice preuzele na sebe pomoć u njihovoj promociji.

1.3. Specifičnosti kulturnih manifestacija

Kulturni sektor podupire gospodarstvo kroz izravno i neizravno otvaranje radnih mjesta. Također pomaže u poticanju inovacija u drugim sektorima u obliku poboljšanja produktivnosti, regionalnog razvoja, brendiranja zajednice i povećanog lokalnog turizma.

Sajmovi i festivali imaju svoje korijene u vjerskoj tradiciji i ritualima. Oni su u osnovi dizajnirani da stariji prenesu znanje sljedećoj generaciji. Kulturne manifestacije izdvajaju se specifičnošću obilježja promocije tradicije nekog mjesta, njegove kulture i običaja koji su konkretni samo za to mjesto te se njima nastoje isticati segmenti kulturne baštine ne samo te destinacije, već i tradicije, običaja i vrijednosti lokalnog stanovništva koji se prenose dugi niz godina (Picard i Robinson, 2006.). Pomoću kulturnih manifestacija privlače se brojni turisti željni novih iskustava iz domene kulture, gdje se u promociji kulturnih manifestacija ne koriste samo materijalni kulturni resursi, već i nematerijalna baština.

Karakteristike kulturnih manifestacija su sljedeće (Bowdin i Allen, 2006.):

- S obzirom na otvorenost, slobodan ulaz i neformalnost u većini ovih događaja, publika zapravo cijeni sponzore s inovativnim točkama interakcije.
- Budući da većina publike na takve događaje obično dolazi slobodnom voljom, oni su spremniji.
- Intervali između manjih događaja također nude mogućnosti interakcije.
- Budući da kulturni događaji pružaju veću priliku za interakciju i doseg, oni osiguravaju sudjelujuće sponzore sa ciljevima strategije za fokusiranje na određenu zajednicu, potaknuti napredak ruralnog stanovništva te osigurati za masovnu komunikaciju

Ekonomске prilike stvorene kulturom poprimile su sve veću važnost kako gospodarstva prelaze s industrijskog modela. i rada temeljenog na fizičkom radu na novi model u kojem znanje i kreativnost pokreću produktivnost i rast. Gospodarstva temeljena na znanju favoriziraju ideje za poticanje inovacija i razvijaju specijalizirane usluge i visoko prilagođene proizvode za stvaranje vrijednosti. Informacije, tehnologija i učenje ključni su za njihovu izvedbu.

Kultura daje značajan doprinos turističkoj industriji svake destinacije, dodatno podržavajući otvaranje radnih mjesta i potičući razvoj infrastrukture. Godišnje kulturni turizam generira velike udjele turizma u BDP-u i rezultirao otvaranjem brojnih radnih mjesta za

stanovnike(Picard i Robinson, 2006.) Brojni festivali i događaji koji se održavaju svake godine u destinaciji, zajedno s pokrajinskim muzejima, umjetničkim galerijama i povijesnim mjestima, magneti su za kulturne turiste.

Okupljanja i proslave događaja koji imaju mitološki, vjerski značaj i/ili imaju tradicionalne vrijednosti vezane za određenu zajednicu s homogenim karakteristikama. Sajmovi i festivali poznati su događaji u ovoj kategoriji. Počevši od bezbrojnih seoskih festivala koji također mogu uključivati poslovne transakcije između trgovaca iz daleka i blizu, sveučilišni festivali u biti su okupljanja.

Postoje značajne mogućnosti za razvoj kulturnog turizma kroz marketing dobara kulturne baštine. Povijesna mjesta su tako čest predmet promocije kulturnih manifestacija, svrstavajući kulturnu baštinu među prvih pet najpopularnijih turističkih atrakcija.

Općine prepoznaju doprinos kulture osjećaju mjesta, kvaliteti života te zajednici i gospodarskom prosperitetu kroz proces koji se naziva "kulturno planiranje" (Bowdin i Allen, 2006.). Kulturno planiranje vode lokalne vlasti i uključuje široki angažman zajednice kako bi se identificirali i iskoristili kulturni resursi zajednice, ojačalo upravljanje tim resursima i integriralo ih u sve aspekte lokalnog planiranja i donošenja odluka. Proces je dio globalnog trenda prema pristupima planiranju i razvoju koji se više temelje na mjestu i koji uzimaju u obzir četiri međuzavisna stupa održivosti zajednice: ekonomski prosperitet, društvenu jednakost, ekološku odgovornost i kulturnu vitalnost. Kulturno planiranje pomaže u stvaranju okruženja za procvat kulture.

Kulturni planovi pridonijeli su revitalizaciji centra grada, rive i susjedstva. Oni nadopunjuju planove gospodarskog razvoja i rasta zajednice, kao i strategije turizma i zadržavanja stanovništva, te proširuju mogućnosti za mlade.

2. TURISTIČKA OBILJEŽJA I PONUDA GRADA POREČA

Poreč je grad smješten u srcu zapadne obale Istre. Grad kulture, turizma, sporta i zabave višestruko je prepoznat i nagrađivan po ljepoti javnih prostora i čistoći. Osim što nije samo prekrasan obalni grad i destinacija u Istri, ljeti je i jedno od najpopularnijih odredišta za odmor na poluotoku Istri. Značajne atrakcije u Poreču uključuju zadivljujući stari grad s UNESCO-ve Svjetske baštine, luku s romantičnom rivom i mnogobrojne idilične plaže. Dobro uređeni hoteli, moderni kampovi i privatni apartmani osiguravaju turistima ponudu smještajnih kapaciteta tijekom cijele ljetne sezone. U nastavku poglavlja će se opisati socio – ekonomska obilježja Poreča, njegovi turistički resursi i atrakcije te kvalitativna i kvantitativna analiza turizma Poreča.

2.1. Društvene i ekonomske odrednice Grada Poreča

Poreč je grad smješten u srcu zapadne obale Istre. Grad kulture, turizma, sporta i zabave višestruko je prepoznat i nagrađivan po ljepoti javnih prostora i čistoći. Suvremenu strukturu i izgled Poreča osmislili su već Rimljani prije gotovo 2.000 godina, kada su došli na ovo područje i zauzeli prostore Poreča od tadašnjeg plemena Histra. Grad je tada postao vojni logor, međutim, zbog njegovih izrazitih potencijala za razvoj, brzo je postao gospodarski centar. U 13. stoljeću Porečom počinje vladati tadašnja Republika Venecija, doprinoseći izgledu i kulturnoj baštini Poreča izgradnjom najljepših palača te donošenjem gradskog Statuta. U 15. stoljeću započinje izgradnja očuvanih kopnenih kula u Poreču, najznačajniji spomenik po kojem je Poreč prepoznat na međunarodnom turističkom tržištu je Eufrazijeva bazilika iz 6. stoljeća.

U Poreču danas boravi 16.696 stanovnika (Grad Poreč, 2023.). Zahvaljujući svom atraktivnom i povoljnom geografskom položaju, ali i bogatstvu kulturnih i prirodnih resursa, Poreč se razvio u jedan od najznačajnijih hrvatskih destinacija, koji svoj razvoj temelji na turizmu, trgovini, graditeljstvu i poljoprivredi.

Svoje potencijale za perspektivan ekonomski razvoj Poreč temelji na sljedećim strategijama (Grad Poreč, 2023.):

- Produženju trajanja turističke sezone kroz uspješan menadžment turističke destinacije,
- Balansiranju odnosa uslužnih i proizvodnih djelatnosti, poticanja izvoza, što rezultira smanjenom ovisnošću gospodarstva o jednoj grani-turizmu te
- Ulaganjem u infrastrukturu i aktivnosti očuvanja okoliša, koji je jedan od ključnih atrakcija ovog područja.

Tablica 1. Geografsko – demografska obilježja Poreča

Površina	139 km ²
Broj stanovnika	16.607
Broj naselja	53
Nadmorska visina	29 m
Geografski položaj	45.2258 stupnjeva sjeverne širine i 13.593 stupnjeva istočne dužine

Izvor: izrada autora prema Grad Poreč, 2023.

Iz tablice 1. razvidno je kako se kod geografsko – demografske strukture Poreča radi o manjem istarskom gradu sa povoljnim geografskim položajem uz obalu, funkcionalnom strukturom stanovnika u kojoj dominira 70% autohtonih Porečana. Poreč obuhvaća 53 prigradska naselja koja čine funkcionalnu cjelinu grada.

U kontekstu ekonomskog razvoja Poreča, isti svoje potencijale temelji primarno an turizmu i trgovini, najviše tijekom ljetne sezone. Aktualna analitika razvojnog ekjonomskog stanja Poreča obilježena je indeksom razvijenosti, koji za Poreč iznosi 113,9, čime doprinosi statusu najrazvijenijih jedinica lokalne samouprave u Hrvatskoj. Kao takav ima status najrazvijenijeg grada u Istri i jednog od 10 u Hrvatskoj. U kontekstu razvojnih obilježja BDP – a i sektora koji doprinose razvoju istoga, najveći udio u BDP – u Poreča imaju djelatnosti pružanja turističkog smještaja (42%) te pripreme i usluživanja hrane (27%), to dovodi turizam Poreča u status glavnog pokretača njegova razvoja.

Tablica 2. Ekonomski pokazatelji razvoja Poreča

Opis	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj poduzetnika	1.205	1.272	1.258	1.261	1.279	1.260	1.305
Broj zaposlenih	5.998	6.221	6.832	6.966	7.464	7.704	8.315
Ukupni prihodi	2.930.219	3.222.767	3.474.556	3.850.029	4.216.843	4.733.330	5.063.176
Ukupni rashodi	2.865.323	3.084.591	3.351.737	3.664.221	3.951.454	4.279.232	4.582.208
Konsolidirani financijski rezultat neto dobit	-27.415	117.761	123.230	157.327	211.861	485.307	441.343
Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom	4.417	4.701	4.527	5.087	5.359	5.574	5.86

Izvor: Grad Poreč, 2023.

Iz tablice 2. razvidno je kako broj poduzetnika u Poreču raste tijekom promatranog razdoblja, gdje je broj poduzetnika u posljednjih šest godina porastao za 100. U Poreču od poduzetničkih djelatnosti dominiraju ugostiteljstvo te ponuda privatnih smještajnih kapaciteta turistima, djelatnost trgovine na veliko i malo te popravak i prodaja motornih vozila. Osim navedenih, prisutna je i prerađivačka industrija te građevinarstvo, iako se udio ovih djelatnosti postupno smanjuje. Pad navedenih djelatnosti rezultat je dominacije turističke djelatnosti i trgovine u Poreču, koje sve više uzimaju maha, reducirajući ostale industrijske sektore te stavljajući naglasak na prisutnost uslužnih djelatnosti.

U poslovnim aktivnostima Poreča dominira privatni sektor, gdje je ujedno i najviše zaposlenih. Rast zaposlenih u Poreču prisutan je u posljednjih deset godina, gdje je iz tablice 2. razvidno kako je rast ostvaren za 28%. U strukturi samih poduzetnika i njihovih zaposlenika dominiraju pružatelji privatnog smještaja i ugostitelji.

Poduzetnici su u Poreču ostvarili 2021. godine 700 tisuća eura ukupnog prihoda te 623 tisuće eura ukupnog rashoda, gdje je konsolidirani rezultata njihova poslovanja dobit u iznosu od 60 tisuća eura. Prosječna plaća zaposlenih u Poreču iznosi oko 800 eura i ista je pokazala rast u promatranom razdoblju od 18%.

Gospodarski pokazatelji ekonomske razvijenosti Poreča ukazuju na snažne perspektive ekonomske aktivnosti grada koji isti temelji na turizmu i trgovini, a zbog postizanja statusa jedne od najrazvijenijih hrvatskih destinacija, turizam je djelatnost čije su buduće perspektive okosnica razvoja Poreča.

2.2. Turistički resursi i atrakcije Poreča

Grad Poreč posjeduje prirodne i antropogene resurse na kojima temelji svoj turistički razvoj. Iako je grad površinom manji od većih hrvatskih destinacija, poput Zagreba, Splita, Zadra i Dubrovnika, isti obiluje značajnim prirodnim i antropogenim resursima koje ga specificiraju kao poželjnu i atraktivnu destinaciju.

Poreč je primarno specifičan zbog svoje duge obale, gdje su njegove granice kopna i mora nastale temeljem tektonskih, fluvijalnih i abrazivnih procesa (Perkovac, 1993.). Obalne prostore Poreča obilježava vapnenačka struktura sa naslagama crvenih stijena, a pristupačnost obali Poreča je laka zbog zaravnjenog obalnog procesa. Ukupna dužina porečke obale je 79 km (Perkovac, 1993.), sa koeficijentom razvedenosti od 3,9. U prirodne resurse porečke obale spadaju i okolni otočići i hridi, od kojih se ističe mali otok Sv. Nikola, udaljen 400 m od obalnog dijela i uvelike eksploatiran u turističke svrhe.

Tablica 3. Zaštićena prirodna područja u Poreču i okolici kao izvori turističkih resursa

Naziv	Kategorija	Godina zaštite	Posebnost
Jama Baredine	Geomorfološki spomenik prirode	1986.	dokazi o boravku čovjeka čovječja ribica
Markova jama	Geomorfološki spomenik prirode	1986.	kalcitni nakit dva jezera slatke vode bogata fauna
Pinzinova jama	Zoološki spomenik prirode	1986.	kalcitni nakit čovječja ribica
Skupina stabala oko crkvice Sv. Ane kraj Červara	Botanički spomenik prirode	1973.	hrasta medunac, koprivić, cedar, piniya, piramidalni čempres

Izvor: izrada autora prema podacima Grada Poreča, 2023.

U Poreču su prisutne brojne pješčane plaže koje su zbog uređenosti dobile plavu zastavu. Najpoznatije su plaže u Plavoj i Zelenoj Laguni, Gradsko kupalište, Borik i Materada (Perkovic, 1993.). Osim turistički namjenskih plaža, prisutne su i naturističke plaže u Zelenoj laguni i na otoku Sv. Nikola.

Pogodna mediteranska klima i temperatura zraka doprinose povoljnosti turističkih aktivnosti i rekreacije. Osim toga, flora i fauna Poreča doprinosi valorizaciji turističkih aktivnosti, gdje uz obalu Poreča dominira šuma hrasta medunca i crnike te kultivirane površine vinograda i žitarica. Fauna Poreča obilježena je pticama kao što su fazani, jarebice i divlji golubovi, a kod morske faune dominira bijela riba kao što su bijele ribe kao što su orada, zubatac, cipal, morski list (Perkovic, 1993.). Iste pružaju mogućnost za razvoj sportskog ribolova u Poreču.

Poreč ima i antropogene turističke resurse, od kojih dominiraju kulturne znamenitosti i spomenici kao materijalna kulturna baština pod zaštitom UNESCO – a. Cijela starogradska jezgra grada izraziti je spomenik nekadašnje rimske kulture u kamenim strukturama kuća, ulica koje imaju pravilan geometrijski raspored. Od značajnih porečkih ulica ističu se starogradski kastrum te ulice Decumanus i Cardo. Kao spomenici kulture stoje i dvije obrambene kule na samom ulazu u grad.

Spomenik sakralne i kulturne baštine po kojem je Poreč uvelike poznat je Eufrazijeva bazilika iz 6. stojeća. Ona predstavlja jedini sačuvani starokršćanski episkopalni kompleks na svijetu (Perkovic, 1993.). Dao ju je izgraditi tadašnji biskup Eufrazije, a u bazilici je izražen visok stupanj umjetničkog stvaralaštva te arhitektura iz doba ranog kršćanstva i Bizanta.

Slika 1. Eufrazijeva bazilika u Poreču

Izvor: Grad Poreč, 2023.

Osim Eufrazijeve bazilike u Poreču je istaknut i Zavičajni muzej Poreštine, koji je izgrađen 1884. i najstarija je muzejska institucija u Istri. U njemu su izloženi stari artefakti i kulturna dobra Poreča. Osim toga, u Poreču djeluje i Katedra čakavskoga sabora, kao znanstveni odjel ove kulturne udruge, koja inače ima sjedište u Žminju.

U kontekstu turističkih resursa i atrakcija Poreča, zamjetno je da se iste temelje na dominaciji kulturne ponude i povijesnih znamenitosti, dajući tako turizmu Poreča naglasak na kulturnoj i povijesnoj noti.

2.3. Kvalitativna analiza turizma Poreča

Kvalitativnu turističku ponudu Poreča čine primarno njegovi smještajni kapaciteti i brojnost ugostiteljskih i sportsko – rekreativnih sadržaja koje turisti koriste prilikom dolaska. Glavni turistički proizvod Poreča je sunce i more, gdje Poreč u ljetnim mjesecima najčešće posjećuju obitelji koji dolaze ovdje primarno zbog dobre turističke ponude tijekom ljetnih mjeseci koja je orijentirana na gastronomiju, ponudu plaža i kupanja, hotelskog smještaja te sportsko rekreativnih sadržaja. Gastronomsku ponudu Poreča čine brojni ugostiteljski objekti sa dominacijom smještaja u starogradskoj jezgri Poreča. U ponudi imaju tradicionalne istarske specijalitete i vina, što čini Poreč destinacijom obiteljskog odmora. U kontekstu ponude sportsko - rekreativnih sadržaja, u Poreču se ističe sportska dvorana Žatika, izgrađena za potrebe Svjetskog rukometnog prvenstva kada je Hrvatska bila domaćin, a danas se dvorana koristi za aktualne sportske aktivnosti, natjecanja, ali i za održavanje koncerata i kulturnih manifestacija. Od sportsko – rekreativnih aktivnosti u Poreču, turisti koji dolaze preferiraju biciklizam i pješaćenje.

Smještajni kapaciteti Poreča temelje se dominantno na hotelskoj ponudi i privatnom smještaju u kućanstvima.

Tablica 4. Smještajni kapaciteti Poreča

VRSTA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA		UKUPAN BROJ LEŽAJEVA
Hoteli	31	8996
Hostel	1	128
Turistički apartmani	11	2913
Kampovi	2	3300
Kućanstva	2630	7956
Marine	3	530
UKUPNO	2678	23823

Izvor: Turistička zajednica Poreča – My Poreč, 2023.

Iz tablice 4. je razvidno kako u smještajnim kapacitetima Poreča dominiraju hoteli, kojih ima 31 te isti nude gotovo 9 tisuća postelja. Potom slijede kućanstva koja nude više od 7,9 tisuća ležajeva te kampovi sa 3 tisuće smještajnih jedinica. Turisti kada dolaze u Poreč pretežito biraju privatni smještaj u kućanstvima kao povoljniju opciju te smještaj u apartmanima i kampova.

Smještaj u hotelima je najmanje izborna opcija, primarno iz razloga veće fleksibilnosti u smještaju i cjenovne pristupačnosti za turiste.

2.4. Kvantitativna analiza turizma Poreča

Kvantitativna analiza turizma Poreča razmatra se u kontekstu interpretacije broja dolazaka i noćenja, prosječnih dana boravka u Poreču, kao i učestalosti dolazaka turista iz različitih zemalja. Turizam Poreča ostvaruje vrlo visok udio u ukupnom prihodu gospodarstva Poreča te isti iznosi prosječno godišnje 43% (Zenzerović et. al., 2015.). Ovi prihodi ostvaruju se dominacijom boravaka turista u Poreču tijekom ljetnih mjeseci.

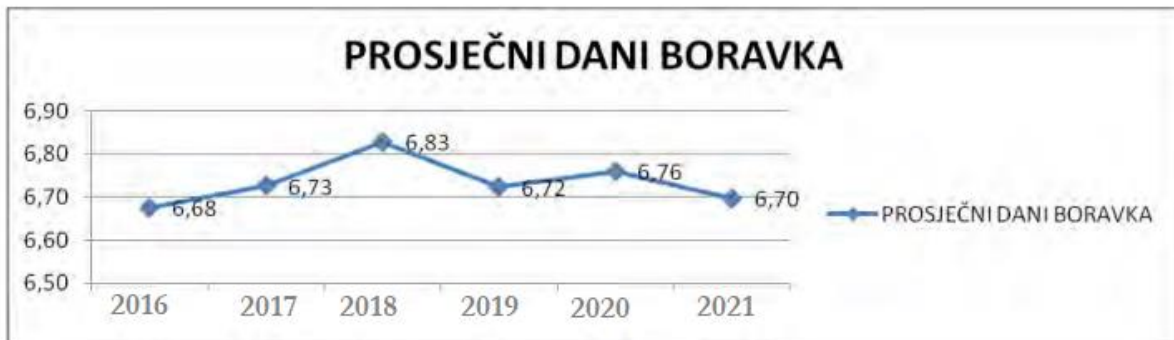
Tablica 5. Dolasci i noćenja turista u Poreču od 2016. – 2021. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Dolasci (milijuni)	2,73	2,66	2,62	2,86	2,95	3,17
Noćenja (000)	409	397	385	393	374	422

Izvor: izrada autora prema podacima Turističke zajednice Poreča, 2023.

Iz tablice 5. je razvidno kako u Poreču prosječno godišnje boravi više od 3 milijuna turista, koji ostvaruju noćenja u smještajnim kapacitetima Poreča. Poreč prosječno bilježi 390 tisuća dolazaka godišnje. U promatranom razdoblju razvidne su devijacije u rastu stopi dolazaka i noćenja u Poreč, gdje su ovi pokazatelji bili u rastu do 2019. godine, pa je COVID – 19 pandemije blaže utjecala na pad dolazaka i noćenja. Slijedio je oporavak u 2021. godini po smirivanju pandemije.

Grafikon 1. Prosječni dani boravka turista u Poreču

Izvor: izrada autora prema podacima Turističke zajednice Poreča, 2023.

Iz grafikona 1. je razvidno kako prosječni dani boravka turista u Poreču iznose 6,7 dana. Prosječni boravak je porastao do 2019. godine, a potom je pokazao blagu tendenciju pada, gdje se i dalje održava na gotovo sličnoj razini tijekom cijelog promatranog razdoblja.

Kvantitativnom analizom stanja turizma u Poreču razvidno je da Poreč temelji svoju kvalitativnu ponudu na brojnosti smještajnih kapaciteta u kojima dominira privatni smještaj i apartmani te na ugostiteljskim objektima sa tradicionalnim istarskim specijalitetima.

3. KULTURNE MANIFESATCIJE U POREČU U FUNKCIJI UNAPREĐENJA TURISTIČKE PONUDE

Poreč, osim što temelji svoj turistički razvoj na kulturno povijesnim materijalnim znamenitostima, obiluje i kulturnim manifestacijama kao značajnoj nematerijalnoj kulturnoj baštini u funkciji unapređenja turističke ponude Poreča. U ovom poglavlju će biti riječi o analizi stanja kulturnih manifestacija u Poreču, prikazat će se aktualne kulturne manifestacije te će se provesti empirijsko istraživanje u okviru grupnog intervjua posjetitelja kulturnih manifestacija.

3.1. Pregled i analiza kulturnih manifestacija grada Poreča

Osim što obiluje kulturno – povijesnim spomenicima, u Poreču se često, a najviše tijekom ljetnih mjeseci održavaju kulturne manifestacije, događaji i festivali. Kulturne manifestacije Poreča prepoznatljive su jer svoju tematiku temelje na porečkoj tradiciji običaja i kulture koja je specifična za ovaj kraj. Međutim, aktualnost porečkih manifestacija u kontekstu suvremenog turizma orijentirana je na promociju ljetnog značaja Poreča.

Kulturne manifestacije Poreča prepoznatljive su primarno na regionalnoj razini, a iste najčešće posjećuju turisti koji dolaze ljeti u Poreč pa sudjeluju na kulturnim manifestacijama u sklopu boravka u Poreču. Istaknutost kulturnih manifestacija manje je značajna tijekom zimskih mjeseci i nije značajnije atraktivna hrvatskom stanovništvu van sezone.

Poreč svoje kulturne manifestacije organizira i nudi u smislu ponude glazbenih i zabavnih događaja, priredbi i kazališnih predstava, a orijentacija je ovih manifestacija pretežito na starije kulturne turiste koji pokazuju zanimaciju za takve događaje. Posjećenost kulturnih manifestacija u Poreču je osrednja, gdje posjetitelji na kulturne manifestacije u sklopu jednodnevnog boravka u Poreču te iste ne percipiraju kao glavne motive dolaska u Poreč.

Poreč obiluje brojnošću kulturnih manifestacija koje se u gradu događaju. Grad predstavlja idealnu lokaciju za organizaciju sajмова i sličnih manifestacija, a u njemu se održavaju kulturne manifestacije grupirane prema tematskim područjima filma, glazbe, sporta, plesa, kazališta, likovne umjetnosti, eno gastronomije, tradicije, sajмова i poslovnih kongresa.

Tablica 6. Popis održavanih kulturnih manifestacija u Poreču

Poreč Dox	Filmski festival
Club MTV Europe Summerblast	Glazbeni festival
Porečki tirando	Glazbeni festival
Laurus Nobilis	Književna manifestacija
Street Art Festival	Performance festival
Porečko ljeto	Ples i zabava
Vinistra	Eno gastronomija
Rokova	Tradicija
Poreč, grad mozaika	Likovna manifestacija
Poreč Open Air – Festival of Life	Zabavna manifestacija

Izvor: izrada autora prema Grad Poreč, 2023.

Istaknuta porečka manifestacija je Porečko ljeto, koja turistima tijekom boravka u Poreču omogućuje značaj glazbenih sadržaja diljem grada, a održava se tijekom cijelog ljeta. Street Art festival održava se tijekom ljeta u Poreču, a zastupljeni su učični žongleri koji obogaćuju ljetnu noćnu ponudu Poreča. Psim toga, tijekom ove manifestacije održavaju se ljetna kazališta i filmovi na otvorenom.

Laurus nobilis je porečka manifestacija koja je ustanovljena 1997. godine te se od tada svake godine dodjeljuje istoimena nagrada porečkim učenicima za pisano stvaralaštvo. Club MTV Europe Summerblast glazbeni je festival koji na jedinstven način spaja užitek u prekrasnom osunčanom krajoliku grada Poreča s najpoznatijim svjetskim izvođačima s MTV glazbenih ljestvica tijekom savršenog vikenda stvorenog za završetak ljetne zabave i godišnje doba. Drugu godinu zaredom MTV Summerblast u Poreč dovodi najbolje od popa i dance svijeta.

Mega 3D pozornica, smještena direktno na moru u uvali Peškera, jedno je od obilježja festivala na kojem su ove godine nastupili Dimitri Vegas & Like Mike, Oliver Heldens, Duke Dumont, Bebe Rexha, Tinie Tempah, R3wire & Varski i mnogi drugi.

Rokova, tradicionalna pučka proslava sveca zaštitnika porečke Nove Vasi – Svetog Roka okuplja veliki broj posjetitelja uz bogat i zabavan program za sve generacije. Navedeni događaji direktno su utjecali na povećanje broja mladih turista, odnosno na promjenu strukture turista.

3.2. Empirijsko istraživanje – grupni intervju posjetitelja kulturnih manifestacija Grada Poreča

U svrhu provedbe empirijskog istraživanja u ovom završnom radu, autor se odlučio na provedbu grupnog intervjua posjetitelja kulturnih manifestacija u Poreču. Grupni intervju sastoji se od jednog ispitivača koji intervjuira više kandidata u isto vrijeme (Tracy, 2019.). Grupni intervjui najčešći su u sektorima poput usluživanja hrane, turizma, ugostiteljstva i maloprodaje. Oni nude nekoliko jedinstvenih prednosti u odnosu na druge formate intervjua. Ovi intervjui su učinkoviti, omogućujući ispitivačima da intervjuiraju više kandidata u isto vrijeme čime štede brojne sate rada. Jedna od najvećih prednosti grupnog intervjua je njegova brzina pa štedi vrijeme (Tracy, 2019.). Nudi priliku da se usporede ispitanici jedan uz drugoga. S druge strane, pruža manje vremena za upoznavanje pojedinačnih ispitanika, zahtijeva jake vještine intervjuiranja kod izbornika i daje prednost najdominantnijim ispitanicima u skupini.

Autor je odabrao metodu grupnog intervjua koju je primijenio na grupu odabranih posjetitelja kulturnih manifestacija u Poreču s ciljem dobivanja različitih mišljenja, iskustava i percepcije ispitanika o ponudi i kvaliteti kulturnih manifestacija u Poreču. Rezultati predmetnog istraživanja bit će prikazani u nastavku u vidu interpretacije dobivenih odgovora i različitih mišljenja ispitanika.

3.2.1. Opis uzorka

Autor je za uzorak u svome istraživanju odabrao 20 posjetitelja koji su došli u Poreč na Open Air Festival tijekom rujna 2022. godine. Ova manifestacija je odabrana s obzirom da sadrži spoj kulturnih i zabavnih aktivnosti u Poreču te se ista odvija tijekom cijelog ljeta. Autor se orijentirao na izbor dominantno domaćih posjetitelja, kako iz okoline Poreča (Istre i bliskih mjesta), tako i posjetitelja iz Hrvatske, s obzirom da isti поближе poznaju i ostale kulturne manifestacije Poreča te su sposobni dati konstruktivna mišljenja o stanju i doživljaju kulturnih manifestacija u Poreču.

Uzorak je tako činio 20 posjetitelja koji su došli na Open Air Festival u razdoblju od 01. – 15. rujna 2022. godine, a cilj je bio da autor okupi 20 odabranih posjetitelja te im kroz implementaciju intervjua koji je trajao 30 minuta postavi konstruktivna pitanja o doživljaju samog Open Air Festivala, ali i potencijalima njihovih posjeta drugim kulturnim manifestacijama Poreča. Cilj je bio dobiti odgovore koji će ukazati na prednosti i ograničenja porečkih kulturnih manifestacija da bi se iste mogle unaprijediti u kontekstu eksploatacije istih u turističke svrhe. Uzorak je stoga činilo 15 posjetitelja ove manifestacije iz udaljenih dijelova Hrvatske, pretežito iz obalnih područja te pet posjetitelja iz okolnih istarskih mjesta.

3.2.2. Metodologija istraživanja

Autor se odlučio na kvalitativnu metodu grupnog intervjua posjetitelja kulturne manifestacije Open Air Festival u Poreču jer su isti bili uvelike dostupni za održavanje intervjua te su nesmetano dali odgovore na sva postavljena pitanja. Stoga je autor proveo grupni intervju na 20 odabranih posjetitelja u rujnu 2022. godine, gdje je osobnim kontaktom sa posjetiteljima tijekom 30 minuta proveo grupni intervju sa njima i dao im mogućnost davanja odgovora na postavljena pitanja u svezi posjete kulturnih manifestacija u Poreču te percepcije istih u kontekstu kvalitete ponude sadržaja i zadovoljstva turističkim doživljajem.

Autor je stoga okupio 20 nasumično odabranih posjetitelja Open Air Festivala te je s njima tijekom 30 – minutnog razgovora prikupio različita verbalna iskustva o njihovom boravku

na ovoj manifestaciji, ranijim posjetama kulturnim manifestacijama Poreča te kako ih isti doživljavaju.

Grupni intervju sastojao se od sedam ciljanih pitanja svim ispitanicima, a koja su se odnosila na problematiku porečkih kulturnih manifestacija.

Ispitanici su u grupnom odazivu davali različite odgovore na postavljena pitanja, gdje je potom autor prikupio dobivene odgovore te ih obradio deskriptivnom metodom. Rezultati će biti prikazani u nastavku.

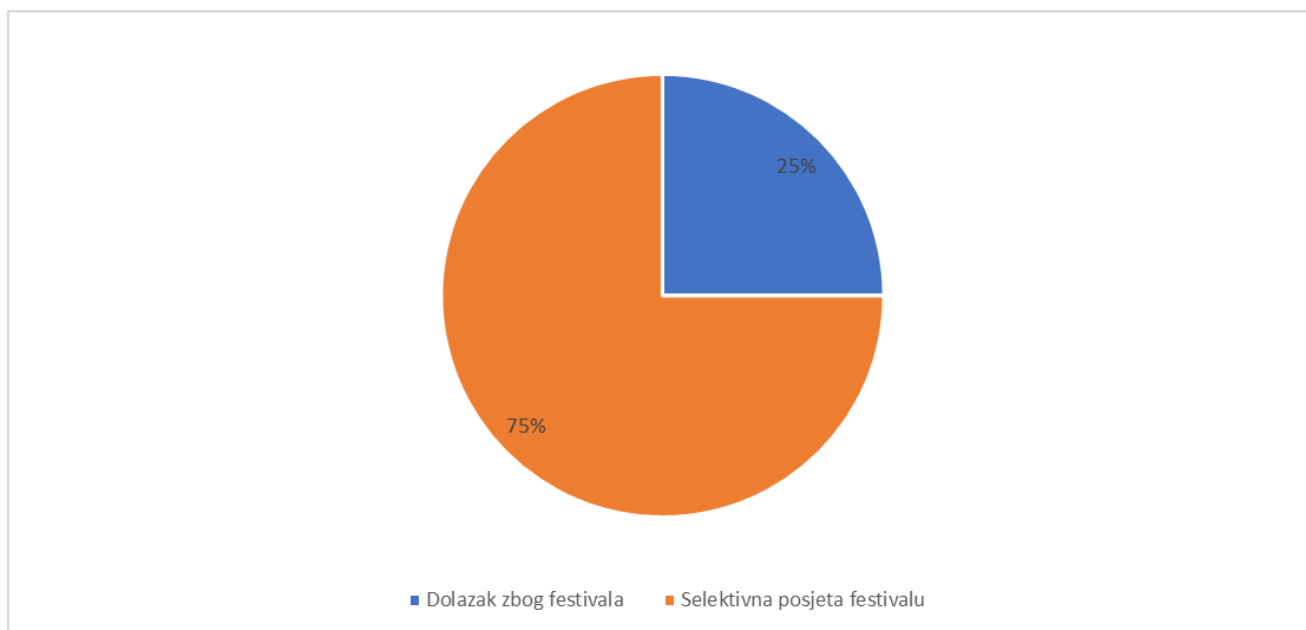
3.2.3. Prikaz rezultata istraživanja

U prikazu rezultata istraživanja autor je objedinio različite odgovore kroz sedam postavljenih pitanja tijekom održavanja grupnog intervjuu da bi dobio različita mišljenja ispitanika o percepciji i kvaliteti porečkih kulturnih manifestacija. Rezultati istraživanja su prikazani kroz analitiku svakog pojedinog pitanja na koja su ispitanici dali odgovore, a gdje je autor interpretativno istaknuo njihova iskustva.

1. Odredište i motiv dolaska posjetitelja u Poreč

Od 20 posjetitelja koji su sudjelovali u grupnom intervjuu, njih 15 došlo je iz udaljenih dijelova Hrvatske, odnosno iz različitih hrvatskih gradova jadranske i kontinentalne Hrvatske. Dominacija ispitanika bila je iz Rijeke, Zadra i Splita, a manji dio posjetitelja došao je iz Karlovca, Zagreba i Varaždina. Ovi su posjetitelji odabrali Poreč kao mjesto za provedbu svog godišnjeg odmora tijekom rujna zbog mogućnosti boravka na moru. Ostalih pet posjetitelja Open Air Festivala došli su na ovu manifestaciju kao na jednodnevni izlet, odnosno večernji izlazak - posjetitelji su došli iz Pule, Rovinja i Umaga.

Grafikon 2. Motiv dolaska na Open Sir Festival

Izvor: izrada autora

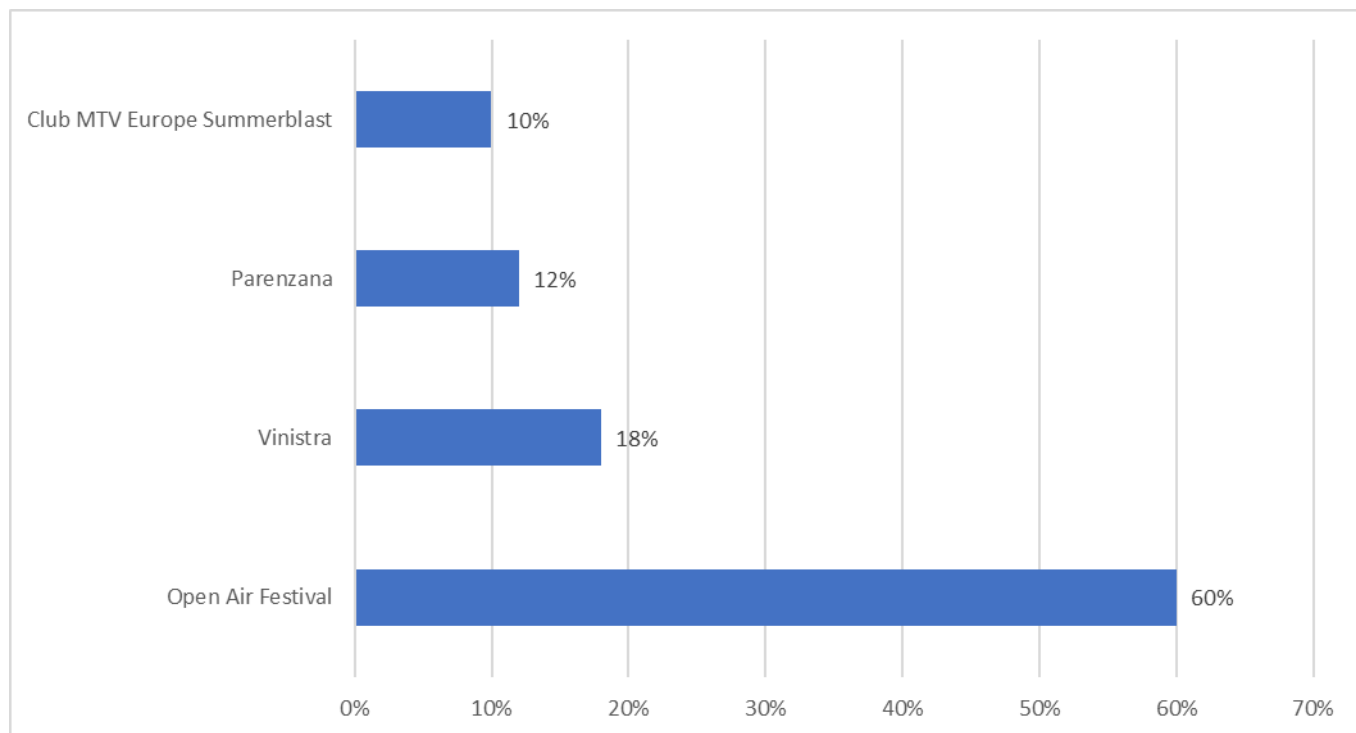
Glavni motiv dolaska posjetitelja iz udaljenih gradova Hrvatske bio je dolazak u Poreč na duži godišnji odmor, gdje su Open Air Festival posjetili u sklopu svog boravka u Poreču, kao jedan od turističkih aktivnosti tijekom boravka. Sam Open Air Festival nije bio glavni motiv njihova dolaska, već je bio jedan od elemenata koji su planirali posjetiti da bi produbili svoja turistička iskustva boravka u Poreču. U odnosu na njih, preostali posjetitelji iz obližnjih gradova posjetili su Festival isključivo zbog same manifestacije i svih atraktivnih elemenata koje ista nudi – njihov glavni motiv bio je upravo sam doživljaj ovog festivala gdje su se učinkovito proveli i stekli još jedno kulturno iskustvo obližnje manifestacije van njihova mjesta boravka.

2. Preferencije prema kulturnim manifestacijama Poreča – razlozi odabira

Ispitanici su iskazali različite preferencije u posjetama kulturnim manifestacijama Poreča. Budući da je većina ispitanika došla u Poreč primarno zbog odabira Poreča kao destinacije zbog ukupnog turističkog dojma, posjeta kulturnim manifestacijama Poreča bila je popratni odabir u kontekstu širenja iskustva posjeta Poreču. Ispitanici koji su došli u Poreč na duži boravak iskazali su preferencije prema posjeti kulturnim manifestacijama Poreča zbog stjecanja različitih kulturnih iskustava koja se ne temelje samo na lokalnoj zabavi i ljetnom provodu, već i na spoznaji kulture i tradicije Poreča i specifičnosti njegovih običaja. Ispitanici u sklopu

jednodnevnog boravka izrazili su snažnije preferencije prema porečkim kulturnim manifestacijama i argumente ranijih dolazaka na porečke kulturne manifestacije zbog upoznavanja različitih aspekata kulture pa su stoga manifestacije na koje su došli i ranije bili glavni razlozi njihova dolaska i razlozi odabira dolaska u Poreč.

Grafikon 3. Najčešće posjećene manifestacije ispitanika

Izvor: izrada autora

Ispitanici iz udaljenih mjesta Hrvatske su osim Open Air Festivala posjetili i manifestacije Rokova, Club MTV Europe Summerblast, Porečko ljeto i sportsku manifestaciju Parenzana. Preferencije prema ovim kulturnim manifestacijama izrazili su kao njihove specifične kulturne interese za posjetom lokalnih destinacijskih zabavnih događaja, preferencije prema glazbi i umjetnosti te kazališnim predstavama.

Ispitanici koji su došli jednokratno na porečke kulturne manifestacije izrazili su dominaciju specifičnih interesa za posjetu određenoj manifestaciji. Tako su kao ranije i najčešće posjećene istaknuli Vinistru, Street Art Festival, Parenzanu i Porečko ljeto. Radi se o ciljano odabranim manifestacijama koje su posjetitelji i ranije vidjeli te su iskazali zadovoljstvo njihovim održavanjem pa su iskazali lojalnost ponovnim povratkom.

3. Percepcija optimalnih elemenata kulturnih manifestacija

Ispitanici su bili upitani da odgovore čime su najviše na posjećenim kulturnim manifestacijama u Poreču bili oduševljeni te koje bi elemente ponude na manifestacijama ocijenili optimalnima. Odgovori su se odnosili na analitiku kvalitete i opsega ponude, kao i na organizaciju manifestacija. Stoga bi se njihovi odgovori mogli sumirati u sljedeća obilježja:

- Optimalni elementi manifestacija su ponuda eno gastronomije tijekom manifestacije, vrijeme održavanja manifestacije, raznolikost zabavnog sadržaja, cjenovna dostupnost hrane, pića i suvenira, ljubaznost ugostiteljskog osoblja i lokalnog stanovništva
- Ukupnu kvalitetu ponude na manifestacijama su svi ocijenili visokom i zadovoljavajućom.
- Opseg ponude kulturnih sadržaja na manifestaciji su istaknuli kao osrednji, gdje su naglasili da se tijekom određene manifestacije treba u ponudu uvrstiti još zabavnih sadržaja u vidu više predstava, lokalnih uličnih zabavljača, obogaćivanje ponude kulturnih sadržaja na rivi u Poreču te prodaju više značajnijih kulturnih suvenira grada, uz redukciju tekstila i komercijalnih proizvoda.

4. Istaknutost prednosti kulturnih manifestacija

Kao glavne prednosti porečkih kulturnih manifestacija ispitanici su označili kao rast njihove kulturne svijesti te razumijevanje dinamičnih vrijednosti i vjerovanja različitih kulturnih običaja koji su specifični za Poreč. Budući da je globalizacija dovela do golemog utjecaja na širenje kulturne svijesti diljem svijeta, Poreč u ponudi kulturnih manifestacija odražava razumijevanje prema svojim tradicionalnim običajima i poštovanje prema posjetiteljima. Ispitanici smatraju kako kulturološka svijest ovih manifestacija potiče ljude na izgradnju uspješnih i profesionalnih odnosa u različitim sredinama.

Kulturna svijest je za ispitanike važna iz mnogo razloga koji utječu na cijelo društvo. Oni su stoga istaknuli sljedeće elemente prednosti održavanja kulturnih manifestacija u Poreču:

- Učinkovita komunikacija

Velika prednost kulturne svijesti ovih manifestacija je što im omogućuje učinkovitu komunikaciju s ljudima različitih kultura. Nedostatak kulturne svijesti može ih navesti na krivu procjenu ljudi iz drugih kultura. Međutim, nedostatak kulturne svijesti može dovesti do

bezbrojnih problema u komunikaciji i razumijevanju namjera drugih. Kao rezultat toga, kulturološka im svijest pomaže u komunikaciji i izgradnji čvrstih odnosa s drugima.

- Poštivanje kultura i običaja mjesta koje posjete

Sposobnost komuniciranja s ljudima iz različitih kultura nije samo dovoljna. Kulturološka svijest omogućuje im poštovanje različitih kultura. Kao rezultat toga, ljudi počinju podržavati kulturne razlike i prihvaćaju nove načine snalaženja u društvu. Pomaže ljudima da razbiju sve kulturne barijere i da se s poštovanjem integriraju u različite zajednice. Kulturološka svijest nas uči kako poštivati i cijeniti druge.

- Promicanje vodstva

Kulturološka svijest koristi ljudima na vodećim i upravljačkim pozicijama. Za takve uloge razvijanje kulturne svijesti rezultira boljim rezultatima. Pomaže im u donošenju odgovarajućih odluka i motiviranju zaposlenika.

5. Istaknutost nedostataka kulturnih manifestacija

Kao glavne nedostatke u održavanju kulturnih manifestacija u Poreču ispitanici su istaknuli sljedeće elemente:

- Nedostatak tematskih manifestacija specifične namjene, poput ciljanih gastro manifestacija, folklornih događaja, zborova, kulturnih manifestacija za djecu.
- Istaknute su kulturne razlike koje se izrazito naglašavaju u održavanju manifestacija
- Manifestacije su pretežito lokalnog karaktera, gdje je čest orijentacija prema profitabilnosti, uz zanemarivanje postizanja zadovoljstva posjetitelja.
- Kulturni sadržaji usmjereni primarno na mlađu skupinu turista te nedovoljno kulturnih sadržaja za starije skupine posjetitelja – umirovljenike.

6. Preporuke za unapređenje ponude na manifestacijama

Ispitanici su se složili oko specifičnih preporuka, temeljem vlastite percepcije manifestacija u Poreču, kako iste unaprijediti u kontekstu njihove eksploatacije za unapređenje ukupne turističke ponude Poreča. Stoga su takve preporuke sljedeće:

- Edukacija organizatora i lokalnog stanovništva

Prvi i najvažniji zadatak promicanja kulturne svijesti na ovim manifestacijama je edukacija organizatora i lokalnog stanovništva u odnosima prema posjetiteljima. Potrebno je osmisliti načine ophođenja prema turistima gdje treba uključiti sve različite načine ophođenja s različitim ljudima. Program obuke mora naučiti organizatore kako učinkovito raditi u sve raznolikijem kulturološkom okruženju. Trebali bi obuhvatiti sve teme, uključujući komunikaciju, marketing i pregovaračke vještine.

- Politike

Etika i politika kulture na manifestacijama oduvijek su bili važan dio svake organizacije neke manifestacije. Da bi posjetitelji bili kulturno osviješteni nakon posjeta ovih manifestacija, sljedeći korak je stvaranje nekih politika i normi kulturne svijesti. Takve politike pružaju jasan pogled na to kako posjetitelji iz različitih sredina mogu međusobno komunicirati.

- Komunikacija

Uvijek je važna jasna i precizna komunikacija. Ljudi iz različitih kulturnih sredina imaju različite fizičke izgleda i stilove komunikacije. Na primjer, način pozdravljanja starije osobe u jednoj kulturi može djelovati vrlo s poštovanjem, dok se isti u drugoj kulturi može činiti vrlo nepristojnim. Dakle, dok organizatori rade s posjetiteljima iz različitih krajeva, važno je biti svjestan komunikacijskih normi različitih kultura.

3.3. Prijedlozi za unapređenje kulturnih manifestacija u Poreču

Nakon provedenog grupnog intervjua i spoznaje prednosti i ograničenja održavanja kulturnih manifestacija u Poreču, moguće je determinirati određene preporuke kako iste unaprijediti da bi se poboljšala turistička ponuda Poreča. Organizatori kulturnih manifestacija u Poreču bi stoga trebali proširiti znanje o kulturi, kulturnoj kompetenciji i različite dimenzije kulture Poreča široj skupini turista. Oni trebaju pokazati razumijevanje različitih kulturnih skupina unutar zajednice te uključiti kulturu i načela kulturne kompetencije u strateško planiranje, politiku razvoja, dizajn programa i proces pružanja usluga.

Razumijevanje utjecaja različitih kulturnih dimenzija na turiste koji posjećuju kulturne manifestacije u Poreču, ali i sve ostale posjetitelje, ključno je za promicanje kulturnih kompetencija i stvaranje poticajnog okruženja. Potrebno je uložiti napore u povećanje organizacijskog i individualnog razumijevanja kako bi se osigurala kvalitetna interakcija između posjetitelja i različitih kultura.

Jedan od načina za postizanje ovog cilja je kroz edukaciju. Organizatori kulturnih manifestacija u Poreču trebaju provoditi obrazovne programe koji će pružiti informacije o različitim kulturama, njihovim običajima, tradicijama i vrijednostima. Ovi programi mogu biti usmjereni kako na turiste, tako i na lokalno stanovništvo, kako bi se razvilo razumijevanje i poštovanje prema svim kulturama prisutnim u zajednici.

Također je važno promicati kulturne kompetencije kroz zapošljavanje, zadržavanje i napredovanje u karijeri. Organizatori manifestacija trebaju poticati inkluzivnost i raznolikost u svojim timovima, osiguravajući da ljudi različitih kulturnih pozadina budu zastupljeni. Ovo će pridonijeti stvaranju bogatijeg iskustva za posjetitelje i omogućiti razmjenu ideja i perspektiva.

Važno je također razmotriti i učinak evaluacije i politika koje podržavaju kulturno kompetentne i jezično prikladne prakse. Organizatori manifestacija trebaju redovito provoditi procjene i evaluacije kako bi pratili učinkovitost svojih programa i aktivnosti. Na temelju rezultata evaluacija, potrebno je donositi odluke koje će podržati razvoj kulturne kompetencije i jezične prakse.

Kod organiziranja kulturnih manifestacija, treba stvoriti sigurno, zaštićeno i poticajno okruženje u kojem posjetitelji mogu istraživati i razvijati razumijevanje za sve kulture. Ovo se može postići osiguravanjem sigurnosnih mjera, kao i promicanjem poštovanja, tolerancije i otvorenosti prema drugima.

Stvaranje formalnih partnerstava s lokalnom zajednicom ključno je za aktivno uključivanje lokalnog stanovništva u dizajn programa kulturnih manifestacija. Partnerstva omogućuju lokalnom stanovništvu da sudjeluje u planiranju i implementaciji aktivnosti, što rezultira većom relevantnošću i podrškom lokalnog stanovništva.

4. ZAKLJUČAK

Ništa ne definira neku destinaciju i njezinu turističku ponudu i ne čini je jedinstvenom kao njena kultura. Vidjeti njezinu umjetnost, doživjeti njezinu tradiciju, isprobati njezinu kuhinju i šetati kroz njezinu povijest bez sumnje su najbolji vodiči za otkrivanje specifičnosti njezinih turističkih resursa. Turizam 21. stoljeća evoluirao u segmente zabave, događanja, doživljaja i odmora. Paralelno s tim, autohtoni sadržaji, kultura i tradicija stvaraju moguću diferencijaciju s obzirom na globalnu, jedinstvenu turističku ponudu.

Kulturne manifestacije temeljene na tradicionalnim vrijednostima postaju ključne motivacije za turističke dolaske. One također pomažu u poboljšanju kvalitete života lokalnog stanovništva. Ključno je što takav događaj razvojem strateški upravlja na temelju proaktivne promocije kulturoloških vrijednosti stvarajući budućnost sa sinergijskim efektom uključivanja svih dionika i stanovnika kako bi se obogatila turistička ponuda i osigurala održivost razvoja usmjerenog na prirodu, kulturu i stanovništvo.

Poreč je jedna od najrazvijenijih istarskih destinacija te je po razini turističke razvijenosti jedna od deset najposjećenijih destinacija u Hrvatskoj. Svoj turistički razvoj Poreč temelji primarno na turističkom proizvodu sunca i mora te ponudi privatnog smještaja, koji je primarni izbor boravka turista. Brojni turistički sadržaji u Poreču, poput eno gastronomije, zabavnih uličnih programa, kulturno – povijesnih znamenitosti i noćnih događaja ljeti temelj su motiva dolazaka turista u Poreču.

Poreč ima obilje kulturnih manifestacija u disperziji kulturnih područja koja obuhvaćaju ples, glazbu, film, folklor, tradiciju, likovnu i književnu umjetnost. Posjećenost ovih manifestacija dominira najviše ljeti i to od strane domicilnog stanovništva koji su upoznati s njima, dok inozemni gosti posjećuju kulturne manifestacije u Poreču tijekom dužeg boravka u gradu, dio cjelokupne turističke ponude. Atraktivnost i prepoznatljivost porečkih kulturnih manifestacija je osrednja i nije dominantan razlog i motiv dolazaka turista, već su isti orijentirani primarno na boravak u Poreču kao ljetnoj obalnoj destinaciji.

Provedba empirijskog istraživanja pokazala je ukupno zadovoljstvo ponudom kulturnih manifestacija u Poreču na visokoj razini, gdje su istaknuti kao vodeći elementi zadovoljstva kulturnim manifestacijama ponuda eno gastronomije tijekom manifestacije, vrijeme održavanja manifestacije, raznolikost zabavnog sadržaja, cjenovna dostupnost hrane, pića i suvenira,

ljubaznost ugostiteljskog osoblja i lokalnog stanovništva. Ispitanici su kao glavna ograničenja kulturnih manifestacija u Poreču istaknuli nedostatak tematskih manifestacija specifične namjene, kulturne razlike koje se izrazito naglašavaju u održavanju manifestacija te orijentacija kulturnih manifestacija primarno na mlađu skupinu turista.

U determinaciji analitike aktualnog stanja porečkih kulturnih manifestacija potrebno je orijentirati se na produbljivanje ponude sadržaja tih manifestacija i potrebe da se iste održavaju tijekom cijele godine, kao i organizirati veći broj takvih manifestacija. Promocija ovih manifestacija se temelji na marketinškim aktivnostima integriranim u promociju ukupnog turizma Poreča, pa je potrebno staviti naglasak na važnost kulturnih manifestacija u Poreču kao značajnog čimbenika unapređenja njegove turističke ponude.

LITERATURA

1. Bowdin, G and Allen, J (2006): Events Management, 2nd Edition
2. Carlsen, J and Taylor, A. (2003): Event Management
3. Cook, R. A., Yale, L. J., Marqua, J. J. 2010. Tourism: the Business of Travel (4th Ed.) Pearson Education Limited: Pearson Prentice Hall.
1. Getz, D. (2010): The Nature and Scope of Festivals Studies.” International Journal of Event Management Research 5 (1): 1–47
4. Getz, D. (2013). Event Tourism: Concepts, International Case Studies, and Research. New York: Cognizant.
5. Gilmore, A. (2014): [Raising our quality of life: The importance of investment in arts and culture](http://classonline.org.uk/docs/2014_Policy_Paper_-_investment_in_the_arts_-_Abi_Gilmore.pdf), Centre for Labour and Social Studies, dostupno na [http://classonline.org.uk/docs/2014_Policy_Paper - investment in the arts - Abi Gilmore.pdf](http://classonline.org.uk/docs/2014_Policy_Paper_-_investment_in_the_arts_-_Abi_Gilmore.pdf), pristupljeno 16.02.2023.
6. Grad Poreč (2023): Gospodarstvo, dostupno na <http://www.porec.hr/prva.aspx?stranica=3025&pid=39>, pristupljeno 20.02.2023.
7. Grad Poreč (2023): Manifestacije, dostupno na <http://www.porec.hr/prva.aspx?stranica=45&pid=39>, pristupljeno 20.02.2023.
8. Grad Poreč (2023): Turizam, dostupno na <http://www.porec.hr/prva.aspx?stranica=3043&pid=237>, pristupljeno 20.02.2023.
9. Grad Poreč (2023): Turizam, dostupno na www.porec.hr/turizam, pristupljeno 16.02.2023.
10. Gurgenzidze, M., Mamuladze, N. (2017). The Role of Cultural Events in Rehabilitation, Therapy and Education of People with Special Needs, Journal of Education and Practice Vol.8, No.13, str. 35 – 38
1. Landry, C. (2000): The Creative City: A Toolkit for Urban Innovators, Earthscan London.
11. My Poreč (2023): Smještaj dostupno na <https://www.myporec.com/hr/smjestaj>, pristupljeno 20.02.2023.
2. O’Grady, A., Kill, R. (2013): Exploring Festival Performance as a State of Encounter, Arts and Humanities in Higher Education, Vol. 12, No. 2–3, str. 268–283.
12. Pachkoria, T. (2008). Let’s learn inclusive education together. Mirian, D. Sherten, Cultural events as the means of development of interaction, communication and inclusive development. Education for the merit citizens, 330-364;

13. Perkovac, Ž., 1993: Geoprostor i turizam Poreštine, IKD „Juraj Dobrila“, Pazin.
14. Picard, D., M. Robinson (2006). Festivals, Tourism and Social Change: Remaking Worlds. Clevedon: Channel View.
15. Tracy, S. (2019): Qualitative Research Methods: Collecting Evidence, Crafting Analysis, Communicating Impact, Wiley-Blackwell, London, UK.
16. Zenzerović, R. et al. (2015): Strategija gospodarskog razvoja grada Poreča od 2015. – 2020. godine, dostupno na <http://www.porec.hr/sadrzaj/dokumenti/Strategija%20gospodarskog%20razvoja%20Grada%20Pore%C4%8Da%20-%20Poreno%202015.%20-%202020.%20godine.pdf>, pristupljeno 20.022023.

POPIS TABLICA

Tablica 1. Geografsko – demografska obilježja Poreča.....	12
Tablica 2. Ekonomski pokazatelji razvoja Poreča.....	13
Tablica 3. Zaštićena prirodna područja u Poreču i okolici kao izvori turističkih resursa.....	14
Tablica 4. Smještajni kapaciteti Poreča.....	17
Tablica 5. Dolasci i noćenja turista u Poreču od 2016. – 2021. godine.....	18
Tablica 6. Popis održavanih kulturnih manifestacija u Poreču.....	21

POPIS SLIKA

Slika 1. Eufrazijeva bazilika u Poreču.....	16
---	----

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Prosječni dani boravka turista u Poreču.....	19
Grafikon 2. Motiv dolaska na Open Sir Festival.....	25
Grafikon 3. Najčešće posjećene manifestacije ispitanika.....	26